

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.
Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unitatea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 7 cr., a doua óra
6 cr., a treia óra 5 cr.,
şi de fiesce care publi-
caţiune timbru de 30 cr.
Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la »Re-
dactiunea şi Admini-
straţiunea Unirii»
în
Blaş.

Anul VIII.

Blaş 18 Iuniu 1898.

Numérul 24.

Episcopatul latin şi congrua.

„Aşa dară numai sancţionarea mai restă, după aceea ministerul primesce în budget şi începând din 1 Ianuariu 1899 şi solvesce deja parochilor acatolică întregirile, . . . érá sermanii parochi catolici pot, să aştepte întru răbdare.

„O, dară când răbdarea acésta e un lucru aşa de greu aceluia, pe care-l apasă miseria, şi diminéta, mézá ziua, sara, fiesce care clipă a vieţii îi aduce a minte de deosebirea, ce există între el şi între parochii necatolici, îi aduce a minte, că de el nu se îngrijesce nimeni, căci acela, căruia i-s'a dat stare bună, nu se prea gândesce la necasurile altora.

„Regularea congruei catolice aşa se vede, că în zădar o urgităm, mai curând se mişcă petrite muntelui sfintului Gerhard de cât inimile acelea, căroră principele Apostolilor le-a preamărit cu cuvinte aşa de frumoase iubirea.

„Érá vinătorii de suflete, cari au puterea statului, îşi frécă liniştiţi mânilé vedând, că guvernul cu congrua confesiunilor a făcut în zidul auctorităţii cel păzit cu atâta jelsie o spărtură mai mare de cât cu politica bisericescă întrégă, pentru că a arétat, că unde este voinţă, acolo sint şi fapte, şi că e adevératá axioma acésta şi întórsá, că unde nu sint fapte, acolo nu este nici voinţă.

„Congrua catolică se tot face acum de cinci spre zece ani închiati, şi totuşi până acuma nu am ajuns nici până la conscrierea vrednică de credinţă. —

„Şi noi totuşi ne rugăm, ne rugăm de bunăvoinţă, pentru ca înaltul cor episcopesc, ceea ce a dat deja în principiu, aceea să o dea şi în realitate şi să nu permită, ca să se facă aseménare între promptitudinea lui şi între a guvernului.

„Preoţimea catolică aşteptând congrua vede cu durere evenimentele acestea şi din nou îşi înaltă glasul rugătoriu, ca să nu-i trebuésca, să ducă lipsă pe lângă parochii confesiunilor . . . şi să-i fie ruşine.“

Aşa scrie „Magyar Állam“ în numérul său din 9 a c.

Érá după interpelarea lui Komlóssy şi după răspunsul ministrului Wlassics scrie „Magyar Állam“ în numérul său din 11 a c.:

„În sfârşit preoţimea inferiórá catolică cu privire la stagnarea regulării congruei a primit deslúşire . . . din bunăvoinţa deputatului dietal dr Komlóssy Ferencz şi a ministrului cultelor Wlassics Gyula. Pe dl deputat Komlóssy Ferencz l-au rugat din mai multe părţi, să facă interpelarea, de óre ce afacerile catolice actuale fórté mulţi ar dori, să le scutéscá de publicitate, şi cu vestita bărbăţie catolică am ajuns aşa de de parte, cât socotesc de păcat deja şi aceea, dacă óre cine prin vre o întrebare blândă referitoare la vre o

dorinţă justă conturbă cercurile secrete, . . . din cauza acésta nu scim, cum stă afacerea autonomiei, şi până astăzi nu am sciut nici aceea, cum stă regularea congruei.

„Acuma o scim. Scim, că sintem numai la începutul începutului, şi că nu sint în rind nici măcar cu conscrierea, carea decurge acuma de trei ani. Ba că nici comisia regéscá de congruă nu e întrégă, ci aştéptá întregire. Dar apoi, Dumnezeule bune, unde e adunarea fondului necesar pentru regulare, dacă nu e limpedită nici până în ziua de astăzi nici măcar mészura diferitelor contribuiři?

„Étä tóte acestea avem, să le multámim la aceea, că la noi vor, să isprávéscá tóte numai pe temeiul încredérii, érá pentru datorinţă au fórté puţin simţ, şi obedienţa încă o esplică aşa de şod, cât privesc de tânguire chiar şi dorinţele juste.

„De aceea regularea cogruiei catolice trebuie să se scótá din întunec, şi dacă pe sama confesiunilor au fost de ajuns trei ani, atunci trebuie să fie de ajuns atâta timp şi pe sama regulării congruei nóstre. Dacă trăgánám deci afacerea şi de acum înainte, acésta avem, să o atribuim numai lipsei de bunăvoinţă.“

Dacă espectorările acestea ale foii catolice sint întemeiate, atunci rezultă din ele, că episcopatul latin din Ungaria pricepe de minune menirea venitelor sale celor mari.

Feuilleton.

Angina saú difteria.

De Dr N. Manolescu.

În țară la noi nu cred, să fie cine va, care să nu cunósca acésta îngrozitoare bóla, pentru că atâta grózá a aruncat în familii, unde a putut pătrunde, în cât şi fericiti de a nu fi fost atacați, au fost provocați, să lea cunoscință despre ea.

Tótá lumea o cunósce ca bóla în gát, unde se arată sub formă de pelițe lipite de părțile inferióre ale gátului şi cu aspect cenuşiu murdar.

Bolnavul cu aceste pelițe în gát se plânge mai tot de una pe lângă durerea din gát de ferbințelá, pe care o póte ori cine constata, şi de neastímper general. În jurul gátului, sub fálei se simt ghindurile umflate şi dureróse.

Aceste turburări sint pe la început; mai târziu inse, dacă bóla merge înainte, ele devin şi mai grave, şi la ele se mai ásotiezá şi altele, ér tóte împreună pun capét zilelor bolnavului.

Sint inse lucruri referitoare la angina şi folositoare, pe cari e bine, să le scie ori cine, şi pe cari cred, că nu tótá lumea le cunósce.

Despre unele din acestea voi scrie câte va rinduri.

Cum omórá angina?

Ea omórá şi *mecanicéscé* şi *otrávesce* pe bolnav.

Mecanicéscé omórá atunci, când se desvóltá multe pelițe gróse pe cea mai strímá deschidere respirátóre, pe care o astupá, şi care se numesce *laringe*, adecá strímá deschidere dintre córdele vocii.

Acest mod de a omóri al anginei este mai rar. Cel mai des este prin otrávre.

Angina otrávesce pe bolnav prin anumite substanțe otrávitóre, ce microbii ei fabricá.

Pelițele de angina sint formate şi îngrozate nu numai de produse ale cárnurilor iritate de bóla, dar mai ales de *miliárdele de miliárde de microbi*, de acel *vermisor* microscopiei, cari sint adevérata causá a bólei.

Acel netchiptuit de mare număr de microbi din pelițele bólei fabricá o substanță otrávitóre, care din locul anginos se póte

sorbi în sângele omului, pe care-l otrávesce, adecá îl face vátémátor organelor nervóse, cari conduc viața.

Când lucrul stá așa, urmézá, că nu sintem siguri de viața unui bolnav de angina prin aceea, că el póte respira, chiar cu înlesnire, şi că se póte, ca tocmai când avem cea mai mare bucurie, să-l vedem, că închide ochii.

Ca urmare a cunósceři acestui fapt, când îngrijim un anginos, să nu slábim măsurile de îngrijire de cât mai multe zile şi săptămáni, chiar după ce-l credem scápat.

Dar póte că onor. lectori vor, să scie dovedí despre afirmațiunea, cum că microbii anginei, ce se ved cu ajutorul microscopului în pelițele bólei, fabricá în adevér otrava despre care vorbii mai sus.

Să spun câte va din aceste dovedí, pe cari astăzi le posedá sciința:

Într'un om ori într'un animal mort de angina nu se găsesc microbi în grámadá de cât în locul, unde sint desvóltate pelițele anginei, prin urmare nu este vorba, ca mórtea să fie fost causată de microbi în mod mecanic prin îngrámádirea lor în vasele de sânge saú în organe nervóse.

Așa se vede, că el însuși pregătesce celor de la putere cu de-odinsul un pretext binevenit pentru secularizarea averilor bisericesci.

Orî dără se teme, că făcând încercarea de a regula congrua fără de amestecul guvernului va provoca pe cel de la putere, să prevină prin secularizarea aceea acest fel de regulare a congruei?

De cum va episcopatul latin din regnum Marianum a ajuns în dilema acésta, atuncia la mare rău a ajuns. Și nu-l va rămâne nici măcar mângăierea aceea, că va suferi fără de vina sa.

Scim noi bine, ce l-a făcut, să nu reguleze congrua catolică din îndemn propriu: nu a voit, să dea din venitele sale cele mari nimica urgisitorilor Valachi.

În sfârșit Dumnezeu nu bate cu bâta. Episcopatul latin orbit de șovinism național nu s'a putut avînta la atîta, cât să înțelegă, că el acum de două sute de ani după voința lui Dumnezeu ar fi avut, să întărească materialmente biserica noastră românească unită.

De cum va va veni deci preste el lovitura aceea, ea va avé, să se privească de o pedepsă a lui Dumnezeu. Pedepsa acésta va fi aspră, dară nimeni nu va puté zice, că ea va fi nemeritată.

Pactul și cuota sînt cestiuni strîns legate una de alta și de actualitate. În cestiunea pactului vamal și comercial guvernul unguresc nu ar voi bucuros a o rupe cu trecutul, după cum strigă opoziționalii Kosuthiști. Magiarii cei fideli dualismului bine știu, că pactul comercial și vamal este o legătură puternică între ambele părți ale monarchiei, și că rumperea acestei legături ar aduce cu sine o sguduire dualismului actual.

Ceva mai mult, microbii anginei intruși în sângele animalelor sau mai bine în vasele lor, în cari circulă sânge, nu numai că nu s'au înmulțit, dar au perit toți, ceea ce probéză, că în sângele în circulație microbii mor, că adevărat sângele în circulație este omoritor de microbi ai anginei, este antiseptic față de angina.

Dacă se fea înse bulion cu mulți microbi ai acestei bóle cultivați în acel bulion, și dacă se filtréză prin filtru de porțelan, care nu lasă, să trecă nici un microb, ci numai lichidul curat, acest lichid nu dă angina, dacă se pune pe pelițele fine din gătul animalelor, dar dacă se injectă acel lichid în sângele animalelor, acestea mor ca otrăvite, fără să lase, să se constate unde va desvoltare de microbi ai bólei.

Ce însemnéză acésta esperiență?

Însemnéză, că acel bulion avea în el o otravă, care nu putea proveni de cât din microbii bulionului, de cari filtrul l-a curățit înse.

Microbul anginei nu s'a cunoscut de cât la 1883 de Klebs, care cel întâiu a semnalat un microb în formă de bețișor microscopic în pelițele murdare ale bólei.

Cercetările învățaților, continuate fără întrerupere în tóte țările înaintate nu au ajuns de cât acum 4 ani, ca să găsească un altoiș ajutor în contra acestei teribile bóle, și acesta este *serul antidipterice*, descoperit la Paris de dnii Roux și Jersin, cărora omenirea întrégă le este recunoscătoare.

Cereți de urgență ser în cas de angină!

„Albina.“

Guvernul unguresc voese, să câștige pentru sine opininea publică prin discursurile ce le țin în arefii liberali la alegătorilor. Așa *Miklosy* vorbind către alegătorii din Arad despre teritoriul vamal separat a tia, că crede, că vama autonomă ar face, să progreseze industria, din contră ar fi în detrimentul agriculturii, și *fiind că* partea cea mai mare a locuitorilor se ocupă de agricultura, majoritatea cetățenilor ar suferi pagube considerabile. Raporturile comerciale dintre amîndoué țările sînt atît de complicate, cât nu se pôte prevedé, ce efecte ar avé restringerea liberei circulații. Acésta nesigurantă ne avertiséză la cea mai mare precauțiune. Cel ce nu voese a espune economia noastră de câmp la pagube enorme, trebuie să lucre, ca să nu se pericliteze comerțul dintre Ungaria și Austria, orî să nu erumpă războiul vamal. Dacă nu ne-ar succede a menține comuniunea vamală cu Austria, ore succede ne-ar, să închiâm cu ea tractat comercial?

Gajari în vorbirea ținută către alegătorii din Csongrád a zis, că încetând comuniunea vamală și rămînend venitele vamale comune, Ungaria ar trebui, să concurgă cel puțin cu 41—42% la spesele comune. Așa pe viitor budgetul nostru ar fi îngreunat cu o cotă anuală de 25 milioane preste sarcina, ce o pörtă azi la spesele comune ale monarchiei. El încă a accentuat, că tarifa autonomă ar da o grea lovitură agriculturii; deci a recomandat răbdare. Cheea situației o forméză de present constituția austriacă. Dacă succede primirea constituțională a legilor referitoare la pact și în Austria înainte de expirarea provisorului, atunci crisa dispare de la sine. Dacă din contră nisuițele în acésta direcție ar rămâne fără de rezultat, atunci interesele economice vor pretinde, ca și la noi și în Austria să se cerce aranjarea economică independentă cu încunjurarea teritoriului vamal și de consum separat. Și numai când acésta ar fi absolute neesecutabilă, numai atunci s'ar învoi la teritor vamal separat.

Br. Bánffy și în zilele acestea a tractat cu contele Thun despre închierea pactului. Se zice, că contele Thun ar avé sperarea, că până la toamnă îi va succede a-și asigura o majoritate parlamentară pentru proiectele referitoare la pact. E întrebare numai, că ore până când va rămâne contele Thun la putere?

În cestiunea cuotei comisiunea parlamentară austriacă până în săptămîna acésta pretindea, ca cuota să fie proporționată cu cu numărul populației ca și contingentul de recruți. Așa ar căde pe Austria 58%, érá pe Ungaria 42%. Comisiunea ungară nu pôte accepta de basă la statorirea cuotei proporțiunea numerică a locuitorilor, ci insistă, să rămână ca basă a noúei cuote percepțiunile brute ale ambelor state. Pe acésta basă proporția cuotei ar fi 68.6:31.4%.

După negociații îndelungate între ambele comisiuni parlamentare comisiunea austriacă a renunțat la principiul său de a lua ca chee a cuotei proporția numerică a poporului. Ea s'a învoit, ca din venitul brut direct și indirect de 2 miliarde și 587 de milioane al Ungariei să se subtragă venitul de 24 milioane din darea pentru scutirea de miliție, din contră venitul brut de 4 miliarde și 668 milioane al Austriei să se compute întreg. Pe calea acésta ar căde pe Austria 61.5%, érá pe Ungaria 38.5%. S'a mai

învoit comisiunea austriacă și la aceea, ca pozițiile transitorie și dările cele noué din ambele state încă să nu se compute la calcularea cuotei, numai pentru ca să ajungă pe aceeași basă cu comisiunea ungară. Se așteptă acum, să facă și comisiunea ungară o propunere concretă și specifică. După ce Ungurii consideră 34.8% de maximul, până la care se pôte ridica cuota, cu greu credem, că negociațiile vor ajunge la un rezultat multămitor pentru ambele părți.

O paralelă. — O reproducem din „Patria“ din Cernăuți, din o fôe, carea în timpul scurt de un an și jumătate a dat deja multe dovești despre ura, ce o nutrește față cu biserica catolică.

Fôea acésta în numărul său din 12 a c. publică următoarele:

„Nepăsare la culme în — biserica gr. or. recte ortodox-catolică. — Sosirea episcopului rom.-cat. din Galiția pe țermul Bucovinei, — și atenția, ce i-s'a dat din partea credincioșilor săi, — sînt momente, cari ne ating pe noi fiii bisericii gr. or. foarte neplăcut, ba ne revoltă liniștea sufletescă.

„Pentru o mână de credincioși vine un vlădică din depărtare spre a se convinge din autopsie despre starea religioasă și morală a oilor sale. Așa face un păstoriu bun. Păstoriu bun nu este amic al nepăsării. Viața păstoriuului este o luptă, o muncă în alegerea metodelui spre a depărta primejdia de la turma sa, fie primejdia de natură de tot serioasă sau chiar cât de neînsemnată.

„Credincioșii rom.-cat. din Boian, Cernăuți, Rădăuți șcl. nu se află în pericol, păstoriu lor s'a ostenit la ei spre a-i întări în credință.

„El a fost primit cu deosebită strălucire sêrbătorească. Stradele de la podul preste Prut până în oraș au fost măturate și frumos decorate. Ziua sosirii a fost pentru credincioși o zi de bucurie și mângăiere sufletescă. El a fost primit grandios de puținii săi credincioși. Acest moment probéză, că credincioșii papistași în cele religioase nu sînt lăsați înimplării — ca ortodocși-catolicii (gr.-or.), — ci sînt bine crescuți în înțelesul bisericii lor.

„Fiii bisericii gr. or. nu sînt așa bine crescuți în spiritul bisericii lor, ca să o pótă cinsti și implini datoriuile lor cu acea conștientitate, ce se va cere de la un fiu al bisericii. Fiii bisericii noastre sînt nepăsători față de instituțiunile bisericesci. Acésta împrejurare e fapt constatat nu așa la poporul nostru rural, ca la inteligența urbană cu fôrte sau de tot puține escepții individuale.

„Biserica ortodox-catolică nu întrunesc pe inteligența sa — ca cea rom.-catolică. Causa nu zace pôte în cultul bisericii noastre, căci cultul nostru este fôrte frumos și înălțătoriu, ci în totala desinteresare a factorilor competenți.

„Am dojenit a dese ori predicamîntul defectuos în catedrală, că nu se predică la timp potrivit, și că biserica catedrală stă prea mult închisă.

„E de ajuns de a corêspunde numai săcîi forme a fi predicat în biserica catedrală?

„E de ajuns a ține p. m. serênda și a încuia biserica la 4 ore, ca să o deschidă a două zi la 6 ore diminița?

„Nu ar fi consult a face cătră 6 ore p. m. regulat și alte rîndueli prescise (ca paraclise șcl.)?”

„Se cugetă său aș cugetat prelații noștri la modul, cum s'ar regula cercetarea bisericii din partea inteligenței?”

„Aș pôte acest moment nu-i destul de important pentru biserică?”

„Păstorii papistași corigă pe loc atari metehne, căci archiepiscopii țin cont de tôte. Trebile turmei credincioase le aș vlădicii papistași în evidență, și vlădica Weber — cunoșce bine din depărtare durerile oilor sale.

„La noi nu vedem nici o inițiativă salvătoare.

„Rêul, care există ici coala în bisericile din țară, nu se pôte depărta din biserică catedrală, care are menirea, să servescă de pildă.

„Catedrala e biserică cea mai frumoasă din Monarchie, corêspunde ea înse acuma mai bine trebilor religioase — ca atunci, când asemăna unui ban jidovesc?”

„Să mai vorbim de alte neajunsuri, de fond, de dotațiunea miseră a clerului, de locuințele cooperatoșilor, a parochilor, de rușinoșă zidire de biserică șcl.?”

„Vlădica Weber cu visita sa ne-a rănit inima, arêtându-ne purtarea oilor sale, ce inconșienți, ce nepăsători sîntem în ale bisericii noștre.

„Fără a se consfătuși și cu mirenii nu e posibil a ajunge la ținta dorită.

„Papistași țin ședințe când cu bărbații, când cu femeile, ascultă dorințele lor.

„De aci viul interes pentru biserică la laici de conf. latină.

„La noi cei competenți voesc a crea caste egiptene ca la Indi.

„Aș va ajunge ortodoxia sub ast fel de împrejurări finea secolului al 20-lea?”

„Nu cetesci alta prin gazete de cât țipete de desperare.

„Ajutorii nici dintr'o parte.

„Acêsta este îngrijire?”

„Vin bieții preoți cu zilele din depărtare la Consistor. Ei nu așă pe nime, căci o ôră audiență la vre un sfetnic consistorial e ceva necunoscut, și mulți trebuie să aștepte mai multe zile din acêsta cauză.

„Nu sînt fiii bisericii îndreptății a pretinde rîndueli și aici?”

„Închei de astă dată cu speranța, că se va face ceva pentru îmbunătățirea sortii deplorabile a bisericii noștre.”

Revistă bisericească.

Roma.

Guvernul italian influențat de francmasoni nu se opresce la desființarea reuniunilor catolice și la suprimarea preseii, ci acum prepară nouă atacuri în contra bisericii. Guvernul voesc, ca executura regescă dată episcopilor să se pôtă revoca ori când. A nune prin executură episcopii denumiți de Papa își ocupă rezidența și beneficiul, de care pe timpul sedisvacanței dispune statul. Executură dată nu se mai revocă. Dacă ar succede guvernului, să introducă revocarea executurii, atunci ușor ar lipsi de beneficii pe episcopii, de cari nu-i place. Prin acêsta s'ar nasce mari încurcături.

În 11 a c. la sêrbătorea „Corpus Domini” Sfinția Sa Papa Leo a celebrat s. Liturgie în capela privată fiind de față multe persoane distinse din Italia și din străinătate.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Dieta în ședința din 14 a c. a primit raportul ministrului de finanțe despre trecerea administrării fabricilor căii ferate de stat de la ministerul de comerț la cel de finanțe. Apoi s'a hotărît, ca proiectele de legi despre darea de consum să se desbată cumulativ.

În 15 a c. Komjathy s'a ocupat de contribuția pe spiritușe, Kullmân de darea pentru bere, êră Polonyi a combătut sistemul premiilor zicând, că premiile pentru esport aduc cu sine scumpirea articlilor de consum în patrie. Guvernul acum a treia ôră stă înainte cu premiul provisor pentru zachar, pe când în Austria îl vor introduce a treia ôră cu ajutorul ș-lui 14. Guvernul prezintă proiectele referitoare la pact, de și șcie, că din acesta nu se va alege nimica. Acusă orașele și municipiile, pentru că trimit date false cu privire la arinda dării de consum. — Ministrul Bánffy reflectând la vorbirea lui Polonyi asertiunea acestuia despre datele trimise de municipii a declarat-o de insinuare perfidă. — Polonyi a atacat după acêsta cu vehemență pe ministrul president. Tumultul provocat prin grațiositățile lui Polonyi și ale lui Bánffy s'au liniștit numai prin inchierea desbaterii.

După ședința Polonyi și-a trimis martorii la Bánffy spre a-i cere satisfacție.

Mercuri s'a continuat și terminat desbaterea asupra proiectelor de legi referitoare la darea de consum. Joi s'au primit aceste proiecte și în a treia cetire.

Comisiunea dietală de imunitate tractând afacerea Lepsényi-Olay-Pichler cu majoritate de voturi a declarat, că prin bătea aplicată lui Lepsényi nu i-s'a violat dreptul lui de imunitate. Olay a zis, că el nu a bătut pe Lepsényi, întru cât e deputat, nici întru cât e preot, ci întru cât e redactor. Zichy Aladár a insinuat vot separat în favorul deputatului insultat.

Austria.

Obstrucționismul radicalilor germani êră a împins cabinetul la închiderea sesiunii parlamentului și la amânarea desbaterilor parlamentare până în Septembrie. Conte Thun s'a convins, că răspunsul, ce avea, să-l dea Marți în afacerea de la Gratz, în loc de a îmbânli pe Germani pôte că ar fi indignat și pe Slavi. Pentru aceea încă Lună a obținut de la Monarchul decretul, prin care desbaterile parlamentare se amână până la toamnă.

În decursul vacanțelor guvernul va conduce afacerile în sensul ș-lui 14 al constituțiunii și va cerca, să impace pe Germani cu Cehii. Germanii de repetite ori aș declarat, că ei numai așa stau de vorbă cu guvernul, dacă acesta va retrage ordinațiunile în cestiunea limbii.

Retragerea ordinațiunilor înse ar provoca pe Cehi. Așa nu se pôte prevedé, cum se va restabili liniștea în Austria.

Cluburile parlamentare dau manifeste espunând situația și precisându-și atitudinea față cu ea.

Franța.

În ședința din 14 a c. a camerei ținuta guvernului a fost supusă la critică aspră. S'a imputat cabinetului Méline, că se razimă pe ajutorii celor din drêpta și a produs scisiune între republicanii. Spre a da satisfacție cabinetului suspicionat Ribot a prezentat proiectul de rezoluție: „Camera declară, că aprobă enunțările guvernului, și e decisă a urma o politică democratică, ce se basază pe unirea republicanilor. Cu acêsta trece la ordinea de zi.” Propunerea s'a primit cu o majoritate neînsemnată de voturi. Ricard a mai adaus la acêsta: „Și se va răzima exclusiv pe majoritatea republicană.” Méline s'a opus acestui adaus, el înse a fost primit cu 295 contra la 246 voturi. Méline privind acêsta hotărîre ca vot de neîncredere, și-a dat dimisia.

Anglia.

În lumea diplomatică a provocat mare senzație vorbirea deputatului Asquit, care a recercat ministerul de esterne englez, să apere interesele industriale și comerciale ale Angliei în contra inimicilor ei perpetui, cari sînt Rușii și Germanii. Rusia este inimică Angliei în Asia, deci nu-i pôte fi amică în Europa. Cu tôte acestea el ar ține mai mult la Rusia de cât la Germania, de ôre ce cu acêsta nu ar puté intra în nici o alianță. — Secretarul de stat Curzon a liniștit pe orator reflectând la avantajele obținute de Anglia în Sina fără de a ajunge în conflict cu vre o putere. — Harcourt spre apărarea intereselor engleze a recomandat alianța cu Statele Unite. — Ministrul coloniilor Chamberlain crede, că în Sina interesele engleze sînt mai aproape de cele germane de cât de cele rusesci. Anglia să se încerdă în forțele proprii. Amiciția cu Statele Unite e de dorit.

Presa rusescă recomandă Anglezilor moderațiune. Sina e destul de mare, ca să pôtă mulțami puterile interesate acolo. Dacă Anglia ar cerca, să se amestece în Sina nordică, Rusia i-s'ar pune în cale cu forța.

Spania și America.

În Spania deprimarea creșce în urma scirilor primite despre decursul răsboiului. Pe Filipine insurgenții s'au apropiat de cetatea Manila, și acêsta e în pericol de căde în mâinile lor. Ei ar voi, să constituie în Manila un guvern autonom, mai înainte de ce ar debarca Americanii. Se susține, că Spaniolii la casul, când nu s'ar mai puté apêra, ar fi mai gata a se preda Americanilor de cât a căde în mâinile insurgenților.

Germania a trimis nai de răsboi în Filipine sub cuvîntul, că are, să apere interesele supușilor săi. Se crede,

că Germania cu consensul Spaniei va ocupa Filipinele, când Spaniolii nu vor fi în stare, să le mai țină.

La Cuba nu s'a întâmplat încă lupta decisivă. Corăbiile americane stau înaintea fortăreței Sant-Jago. Un corp de armată americană a debarcat pe Cuba la Guandanamo, armata spaniolă înse il împedecă de la înaintare. Insurgentii au avut mai multe ciocniri cu armata spaniolă.

Statele unite au votat sume nouă pentru continuarea războiului.

Se crede, că puterile europene în curând vor pași la mijloc spre sistarea inamicităților. Inițiativa are, să o ia Rusia.

Raport general

al societății de lectură: „Inocențiu M. Clain“ a teologilor din Blaș pe anul școlastic 1897/8.

(Fine.)

b) Cassa societății.

Statul activ cu finea an. trecut a fost fl. 1025.88 ³/₄

Bilanț:

Percepțiuni	fl. 922.72
Erogațiuni	fl. 615.21
Rămân bani gata	fl. 307.51
Statul activ	fl. 1086.85 ¹ / ₂
1. În obligațiuni nouă	fl. 394.49 ¹ / ₂
2. În obligațiuni vechi	fl. 84.85
3. Depuși la „Patria“	fl. 300.—
4. Bani gata	fl. 307.51

c) Archivul.

Acesta cuprinde toate actele, ce se referesc la societate, întru cât se află de la înființarea ei induse în un protocol cu numele „Indice pentru agendele Arhivei societății de lectură Inocențiu M. Clain“.

Archivariul administrează încă și publicațiunile societății noastre, din cari se mai află „Epistole către un preot tiner“ partea I 230 exemplare a 75 cr., „Epistole către un preot tiner“ partea II 481 exemplare a 75 cr., „Pregătire la morțe“ 230 exemplare broșurate a 80 cr. și 21 exemplare legate în lux a 1 fl. 40 cr., „Duch muscălesc“ 242 exemplare a 10 cr.

Doritorii de a avea vre unul din aceste opuri au, să se adreseze la Societatea de lectură „Inocențiu M. Clain“ în Blaș (Balázsfalva) alăturând la comande și spesele portului postal.

Membrii societății.

Membrii societății în înțelesul statutelor sînt ordinari, extraordinari, onorari, fondatori și binefăcători.

a) Membri ordinari au fost toți alumnii institutului teologic. b) Membru extraordinar am avut numai unul. c) Membri onorari: Escelența Sa Michail Pavel, Rev. Dni Ioan M. Moldovan, Alesandru Micu (†), Dr. Alesandru Grama (†), canonic mitropolit în Blaș, Rev. Basiliu Raț vicariul Făgărașului, Clariss. Dr. Victor Szmigelski profesor, Clariss. Dr. Vasiliu Lucaciu paroch în Șișesci, On. Dn. Miron Dascăl paroch în Cetatea de Baltă și dl. Aron Boca Velchereanul. d) Membri fondatori: Mitrop. Dr. Ioan Vancea (†), Escel. Sa Dr. Victor Mihályi de Apșa, Rev. Dni Constantin Papfalvi (†), Simeon Pop Mateiu canonic mitr. în Blaș, Prea On. Ioan German prof. în Blaș, Stimati Dni Georgiu Boeriu, I. Bozac, Stimata Dnă Iulia Laurentiu, Domnișora Silvia Socol, M. On. D. Dr. Em. Elefterescu prof. în Bucuresci, Institutul de credit „Economul“ din Cluș, Reverendul Domn Ioachim Totoian teolog absol. în Micesci și Cl. D. Dr. Vasiliu Hossu prof. de s. Teologie și Rector în inter-

natul de băeți „Vancean“ în Blaș. e) Între membrii binefăcători societatea noastră, a fară de cei ce ne-au donat cărți, cu multă bucurie înregistrează pe Spect. Dnă Aurelia n. Solomon directora internatului de fetețe din Blaș cu suma de 10 fl. Escelența Sa Dr. Victor Mihályi de Apșa, care în memoria nenitatalui său frate decedat Iuliu Mihályi de Apșa colonel locotenent în pensiune a donat societății noastre suma de 10 fl., Institutul de credit și economii din Cluș „Economul“ a binevoit a vota și în acest an suma de 10 fl., cărora ne ținem de sfintă datorință a le aduce și pe această cale sincerele noastre mulțămite.

Din acestea se poate vedea progresul societății. Noi nu sîntem chemați a judeca progresul făcut de societate în decursul anului curent. Lăsăm, să-l constate acesta Prea On. Public cetitor.

Pentru noi e îmbucurător faptul, că de și venitele societății în cea mai mare parte le formază puținele cotisații ale membrilor, totuși considerând, că acum 34 ani biblioteca număra numai un op și cassa 75 cr., a progresat societatea dispunând în total de o avere frumoșică.

Fiind că realizarea scopurilor urmărite de societate reclamă capital material, fie ne permis a apela la inimile generose ale Românilor și ale Veneratului nostru Cler cu acea ferbinte rugare, ca să binevoască a sprigini străduințele pi și zelose, ce preocupă și caracterisează această societate.

Pentru societatea de lectură „Inocențiu M. Clain“.

Blaș la 19 Maiu 1898.

Victor Varga
preș. societ.

Ioan Oltean
secret. societ.

Corespondințe.

Lugoș 14 Iuniu.

Clarissime Dle Redactor!

În părțile bănățene și, după cum se aude, și în alte părți ale țării noastre locuite de Români e datina, ca la hramul s. bisericii să se aranjeze petreceri populare, așa numitele „rugii“ (nădeie), de către comunitățile bisericesci.

Poporeniil comunei bisericesci gr. cat. din Lugoș ținând cont de această frumoșă datină au eugetat de o parte, că și poporul acestei parochii i-ar câștiga o distracție, de altă parte s'ar aduce și ceva folos material sfintei biserici. Au aranjat deci în anul acesta prima „rugă“, care s'a ținut în 5 și 6 Iuniu st. n. a. c. la Rusaliu, fiind atunci și hramul bisericii noastre. Venitul curat al rugii fu destinat pentru fondul corului bisericesc gr. cat. din loc.

Scint lucru este înse, că nici o întreprindere, fie aceea cât de mică, fără de mijloce materiale și morale nu se poate efepni. Dar din îndurarea preabunului Dumnezeu această întreprindere nici nu fu lipsită de atari mijloce, căci își află mecenatiul sîi în unii domni, cari atât cu cuvîntul, cât și cu fapta, putem zice până la jertfa de sine, ast fel o sciură sprigini, în cât rezultatul neașteptat ne-a mulțamit pe toți.

Comitetul aranjator nu poate mulțami în destul și lăuda zelul și marimozitatea Il. Sale Dlu Dr. Demetriu Radu episcopul Lugoșului, care pe lângă spriginul material și moral n'a pregetat a veni la deschiderea „rugii“ după finitul Înseratului ținut în prima zi de Rusaliu în societatea Escelenței Sale Dlu Alexandru Dessewffy episcopul Cenadului, a Il. Sale Dlu Emeric Jakabffy comitele suprem al comitatului Caraș-Severin și a

Ven. Capitul gr. cat. din Lugoș și acolo în fața locului cu elocința-i rară în cuvinte alese a ținut o alocuțiune arătând însemnătatea zilei sîrbătorite. După aceea poporul adunat în număr destul de mare între strigăte de „Să trăescă prea iubitul nostru episcop“ în frunte cu parocul local a început jocul.

Binevoască deci a primi mulțămitele noastre atât acei Ilustri Domni, cari prin înalta Lor prezență la această petrecere au contribuit la înălțarea solemnității, cât și toți acei Domni, cari și cu cuvîntul și cu fapta au dat sucursul recerut la o ast fel de întreprindere filantropică.

Primiți espresiunea deosebitei stime, ce V'o păstrează

Comitetul aranjator.

Berzova 7 Iuniu.

Onorată Redacțiune!

Obstacolul de frunte, nepăsarea seculară a preoțimii noastre, e pe calea delăturării. Azi, har Domnul, sîntem în plăcuta poziție de a ne lăuda și noi, preoțimea română unită, cu ceva: ni-s'au deschis ochii de mult timp învelțiți, și acesta încă însemnă ceva. Nu ne este permis înse a ne îndestuli cu atîta, ci ochii o dată deschiși trebuie să-i și îndreptăm în jur de noi, să luăm la examinare toate motivele, ce cad în sfera oficiului nostru, și ce am găsit de bun, să perfecționăm, ér ce am aflat de rău, să stirpim ori să reformăm.

E vorba de reformarea cântecelor bisericesci și a altor agende rituale. E constatat deja, că ritul nostru de rară frumșeță e mult schimosit. Ochii ne sînt deschiși, am și observat, ba deja am chiar constatat răul. De unde totuși, că dintre atîția medici chemați așa puțin alergă la bolnav spre a-l mîntui? De unde, că preoțimea noastră tot nu-si dă silință spre sanarea bôlelor. În cari sermana mamă biserică de atîta timp zace, delăsată de fiii sîi iubiți? Abia unul-doș grăbesc la patul ei, să o mîngăie. Dară ce pot face aceștia față cu nepăsarea celor alaltii?

În multe rînduri mi-am espus părerile mele modeste, și durere, abia câți va și-au luat ostenela de a reflecta la ele. Mă mîngăiu înse cu aceea, că acești confrăți iubiți nu au fost și nu vor fi cei de pe urmă, cari vor pași la mijloc spre a discuta acestea idei importante. Una înse trebuie să observ: nu ne este fertat a lua de la ordinea de zi această discucie, până nu va reuși biruitoare.

Și acum fie-mi permis numai cu câte va cuvinte a reflecta la părerile confrăților, cari au discutat asupra obiectului din cestiune.

E fapt, că în constatarea bôlelor toți sîntem de acord, numai în prescrierea medicinei ne deosebim. Și bôlele? Degenerarea cântărilor bisericesci la chiuituri și cântări demne de birt, dar nu de biserică, predarea melodiilor aparținătoare preotului și cantorului „după glasul gurii“, divergințele rușinoșe în sevărșirea sfintei liturgii și a altor funcțiuni rituale ș. a. Ér medicina? O vom atinge mai la vale.

Și ore pentru ce atîta degenerare? Din simpla causă, că așa le-am vedut, așa le-am moștenit din bîtrâni. Tristă moștenire, când locul pietății îl ocupă obiceiuirea, locul devotamentului un aer oficios, locul însuflețirii

apatia simbriașului! Apoi noi să n'ayem drept a ne emancipa de sub jugul întunecos al acestei moșteniri triste? Ce zic? Drept? Nu, ei datorință, și încă datorință grea ne silește a curăți sfântul nostru rit de mărăcini sădiți încă în trista epocă a schismei!

Prea multe avem, să reformăm, și în zădar se năcăjese confratele „Im“ pe cuvîntul „reformă“. Acolo e de pildă datina străbună, ca să nu se servescă liturgia fără numai în Dumineci și sârbători. D'apoi numai la atîta se estinde oficiul per eminentiam preotesc, oficiul de a aduce jertfă? Acolo e moștenirea străbună de a nu predica fără numai de vre o trei ori pe an și și atuncia de a ceti numai circularele episcopesci. Ce zice ôre la această oficiul al doilea preotesc, oficiul de învățatori? Ori de pildă preoțimea noastră, dacă totă săptămîna și-o jertfese grijilor sale casnice, satisface ôre oficiului de a cârmui sufletele, cari i-s'au încredințat? D'apoi câte și mai câte defecte și escese sînt? Nu strigă acestea deja de vécuri la cer după reforme?

De o cam dată să trecem cele multe și să rămînem la obiectul din cestiune. Confrății „Măgurénul“ și „Z“ aprobă modul salvării descriș de micimea mea. Ei încă recunosc, că de alt unde va nu pôte, să vină lecuire de cât numai de la un sinod provincial, carele singur are puterea de a aduce legi obligătore referitor la disciplină, rit și datini în totă provința.

Nu așa confrății „B“ și „Im“. Dlor nu află de consult convocarea sinodului; altă cauză ponderosă înse în cele scrise de dlor nu am aflat, de cât că o atare adunare ar consuma cheltueli grozave. Veți bine, iubiți confrății, mai bine ar fi, dacă s'ar puté, ca puil fript să sbóre de-a dreptul în gura noastră. Durere înse, că asta nu se pôte. Sciți dvóstre, iubiți confrății, sciți prea bine, că în vremile noastre omul nu-și mai pôte ajunge scopul de cât cu trudă și cheltuelă fără număr. Numai pe apă nu dai crucer, — această încă numai la sate; d'apoi câte și mai câte cheltueli nu te năpădesc la tot pașul? E drept, că toți ne bocim de rîndul buzunarului. Eî cel puțin preabucuros m'ășî vinde totă sêrăcia pe câte va libre. Dar sêrăcia, dragilor mei, încă nu pôte fi argument sdrobitor, pentru ca să lăsăm, să se trăgă-neze o cauză atît de mare ca cea din cestiune. Êră dacă de la masa ta de scris vei trimite în lume câte o disertatie frumoasă, puțină ferbere de creri vei produce. Causale cele mari nu s'au escat lângă masa de scris, ei le-au creat apostoli neobosibili. Și unde este cauză mai sfîntă de cât a noastră? Unde apostoli mai chemați a sevârși lucruri mari, a înoi cu puterea Spiritului sfînt fața pămîntului, dacă nu în sinul preoțimii catolice? Acolo în public e locul nostru. „Mergënd“ și nu ședënd „învêțați!“ Să ne grupăm deci întăi în cercuri mai mici, apoi cercurile mici să formeze unul mare în frunte cu Preasfîntile Lor Archiereii nostri, atunci și numai atunci va sosi desrobirea bisericii noastre din schimosire, din urmarea schismei. Avem lipsă de sinod provincial.

G. Hubic
preot.

Noutăți.

La facultatea teologică din Blaș s'a închiat anul scolastic Duminecă. Ascultători ai fost în anul scol. 1897/8 la olaltă 44, dintre care 42 din Archidieceșă, êră 2

din diecesa Lugoșului. În cursul I ai fost 13, în al II-lea 8, în al III-lea 12 și în al IV-lea 11. În anul scolastic espirat s'au propus „Teologia dogmatică-specială“, „Istoria revelațiunii divine“ cu „Introducere în s. Scriptură“ și „Exeges din N. T.“ (an. I și II), „Teologia pastorală“, „Istoria bisericăscă“ și „Pedagogia“ (an. III și IV); „Ritul“ (an. III și IV), „Cantul“ (an. I—IV) și „Economia rurală“ (an. I și II).

Esamenul de calificatiune al învățătorilor de la școlile populare s'a ținut în Blaș din 8—17, a nume din 8—13 esamenul scripturist, êră din 14—17 cel verbal. La esamen s'au insinuat 43. Unul nu s'a prezentat, êră unul a repășit. Din cei rămași, între cari 7 au repeșit esamenul, au susținut esamenul 23, a nume 19 învățători și 4 învățătore. Relegați au fost 18, a nume 15 din câte un obiect, êră 3 din câte 2 obiecte. Dintre cei relegați cei mai mulți au cădut din limba magiară. Ca comisar consistorial a asistat la esamene Rsmul Gavrilă Pop canonic mitropolitan. Observăm, că învățătorescele se prepară și pentru esamenele de pe cursurile preparandiale numai pe cale privată. După ce numărul fetelor, cari îmbrățișeză cariera învățătorească, cresce, tot mai mult, ar fi de dorit, să se înființeze în Blaș un curs, fie și numai estraordinar în care să se propună fetelor în mod sistematic studiile pedagogice.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Primum următorele șire: Mult Onorate Domnule Redactor! Nu pot, ca să întrelas fără a aduce la cunoștința onoratului public faptele milosteniei, ce se sevârșesc de cătră credincioșii comunei Hordoă fața cu sfînta lor biserică. Êtă câte va exemple demne de lăudat: *Tanasă Iacob* proprietar în cea comună a donat sfîntei biserici o sumă de o mie (1000) floreni, care sumă în ziua de 4 Maiu a. c. a depus-o spre fructificare la cassa de păstrare „Aurora“ din Năsêud. Tot cu această ocaziune a dăruiț sfîntei biserici un rînd de vesminte preotesci în preț de 50 fl. *Maria Hordoan* tot din Hordoă a donat în zilele acestea alt rînd de vesminte preotesci în preț de 60 fl. *Conon Ciru* econom de acolo êrăși a donat pentru sfînta biserică un rînd de vesminte în preț de 45 fl. În luna lui April a. c. toți creștinii parohiei Hordoă au eumpêrat un clopot la sfînta biserică în greutate de 191 kgr. din Timișora după sistemul lui Novotny cu prețul de 264 fl. prin colectă benevolă. Mulțămim din adâncul sufletului nostru donatorilor, cari și-au deschis mâna milostivă cătră biserică noastră cea sêracă. În deosebii mulțămim tinerului și zelosului preot Iacob Pop, care de 6 luni, de când administreză parochia noastră în locul bêtărînului preot Sebastian Coșbuc, a esoperat căștigarea unei averi frumoșe de 1430 fl. pe sama sfîntei biserici din Hordoă. Petinêrul preot îl ajută tonul lui cel plăcut și talentul oratoric, cu ajutoriul carora escită în mod admirabil simțul milosteniei în credincioși. Dorim, ca tinerul preot tot cu acel zel să conducă această comună creștinăscă, pentru ca să ne putem ajunge scopul nostru sfînt de a ridica o sfîntă biserică nouă în locul celei vechi, carea este aprôpe cădută în ruină. Pentru clădirea aceleia s'au și întreprins pașii de lipsă. Hordoă 15 Iuniu 1898. *Ioan Hordoan* econom.

Macelul de la Dol Locuitorii din comuna Dol în comitatul Clușului au mînat vitele preste trifoiul proprietarilor Bereczky Károly și Bereczky József, care trifoiu se află în locul destinat pentru pășunea comună. Proprietarii, de și au promis, că pe Sângeorgiu își cosesc trifoiul și cedeză locul spre pășunare amêsurat hotărîrii comitetului comunal, totuși nu au făcut-o acesta nici până la Rusali. Poporul vêdënd, că e purtat cu vorba, a mînat vitele preste trifoiu. Proprietarii au recuirat de la pretorul cercual gendarmii, cu ajutorul cărora au adns vitele, să le închidă în curtea lor. Insistând țeranii români să nu le închidă vitele, că vor da zălôge și se obligă a solvi totă dauna, Bereczky Károly a comandat foc asupra bieților ômenii.

Gendarmii ai ucis pe trei fruntași și ai rânit greș 7 persoane. Casul a produs indignatiune în totă țara, chiar și o parte a presei șovinistice încă îl condamna. E și condamnabil și barbar lucru a ucide pe cetățeni pentru daunele cauzate. Acelea se pot rebonifica din averea țeranilor. Se zice, că numiții proprietari, tată și fiu, s'au înavuțit de pe poporul, asupra căruia au comandat foc. Ei de frica rêsburării s'au mutat din comuna Dol. De la Cluș a ieșit la fața locului o comisiune investigătore.

Profesor de limba și literatura română la universitatea din Budapesta, pe cum aflăm, e numit dl Ioan Ciocan deputat dietal și director al gimnasiului român din Năsêud.

Proces de presă. „Tribuna Popului“ din Arad în 8 a c. a avut primul proces de presă înainte curții cu jurați din Oradea Mare, pentru articolul „Vremea s'a împlinit“ din Nr. 227—1897. Acusatul Aurel Trif a fost declarat vinovat pentru agitație și condamnat la 3 luni închisore de stat și 50 fl. amendă.

Pelagra, care bântue des mai ales în Italia, în anul acesta s'a ivit și la noi. În ținutul Clușului au obvenit mai multe casuri. În zilele acestea s'au îmbolnăvit mai multe persoane din jurul Sibiului, a nume din Poplaca și Rêșinari. Causa principală, care promoveză bóla, este nutrire rea, mai ales cu curcuz. Ea începe cu o moleșire a corpului. Pe corp ies Pete roși, cari produc mîncărime, până ce se fac beșicuțe, cari măresc mîncărimea. Urměză apoi dureri de cap și friguri. Morbul dacă se neglege, e fôrte periculos.

Grindină. Joi pe la 6 ôre d. a. s'a descărcat asupra Blașului și a comunelor din jur o plôe împreunată cu grindină mare făcënd pagube mari în semênături.

Dare de samă. Pentru opul meu T. I. „Jertfa creștinilor“ au solvit prețul: III. Din Archidieceșă: (Fine.) On. Vasiliu Masca, Ioan Nicoră, Samuil Poruț, Iuliu Socol, Ioan Tămaș, Nicolau Moldovan, Ioan Pătăcean, Ioan Găbudean, Simeon Crișan, Iosif Balint, Alesandru Bene, Romul Romoșan, Nicolau Raț, Alesandru P. Romoșan din protopopiatul Turdeii, Andrei Radeș, Georgiu Spornic, Iosif Pop, Valeriu P. Comșa, Nicolau Recean, Basiliu Raț, Georgiu Repede, Gavriil Cornea, Matei Fulicea, Ioan Crișan Iun., Roman Dîmboiț, Ioan Fulicea, Georgiu Boeriu, Moisi Brumboiț, Ioan Bunea, Maximilian Recean, Nicolau Visoli, Teodor Bonca, Ioan P. David din vicariatul Făgărașului, Simeon Cotta, Dionisiu Șolnai, Ioan Dobrean, Demetriu Drăgan, Gavriil Ciobotariu, Artemiu Codarcea, Ioan Raț, Aureliu Raț, Michail Dobrean, Pompeiu Butnariu, Ilie Câmpean, Alesandru Donescu din protopopiatul Giurgeului, Ștefan Boeriu, Iuliu Boeriu, Ștefan Șandor, Alesandru Boeriu din protopopiatul Odorheiului, Ioan Șolnai din protopopiatul Trei-Seanelor. Dr V. Szmigelski.

† *Ianoș Târșiu Pera*. Primum următorele: Apadia (diec. Lugoșului) 12 Iuniu. În 6 a c., a dôna zi de Rusaliu, s'a sevârșit impoșanta înmormîntare a mult regretatului și deplînsului stîlp al bisericii noastre gr. cat. din Apadia *Ianoș Târșiu Pera*. Acest zelos apêrătoriu al credinței și legii noastre a susținut cu mari jertfe cauza bisericii noastre unite din Apadia oferind fără de nici o pretensiune locașurile sale pentru cuartir parochial și pentru capelă gr. cat. și cu cuvîntul și cu fapta a arêtat, cum are. să lupte ori cine pentru convicția sa și pentru mîntuirea sufletescă a coreligionarilor sêi. La dorința lui ceremonia funebrelă au sevârșit-o trei preoți, a nume On. Ioan Muntean din Ohabitã-Varadia, Ioachim Crișan din Zorlențul mare și Ieronim Păscu din Tîrnova. Cântările funebrale le-au esecutat coriștii școlari și adulții din Tîrnova așa de frumoș, cât au ridicat mult vađa zeloșilor Tîrnovanii. Discursul funebrel l-a rostit On. Ieronim Păscu, care când a pronunțat cuvintele: „Odihnesce în pace, suflet nobil, și fiu de aici în colo ânger păzitoriu turmei rêmase de tine!“ nu era suflet, pe care să nu-l fie cuprins jale, și ochi, care să nu fie vêrsat lacrimii. *Ioan Voina* croitoriu. În veci amintirea lui!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Spălarea liturgică a mânilor.

Mai înainte de ce s'ar apuca de pregătirea mai apropiată a elementelor pâinii și vinului pentru sfânta jertfă, preotul are, să-și spele mâinile și mai ales degetele, cari vor avea, să atingă preasfânta Eucharistie. Asta o pretinde reverința adâncă față cu tainele dumnezeesci, cari au, să se celebreze numai cu mâni de tot curate.

Spălarea acésta se derivă din vechimea cea mai înaltă a bisericii. Ba în privința acésta ca și în multe alte privințe cultului dumnezeesc al creștinilor l-a premers cu exemplul deja cultul dumnezeesc al L. V. Așa a poruncit Dumnezeu lui Moisi la II Moisi 30, 18 urr.: „Fă spălătoare de aramă și temelul ei de aramă, ca să fie de spălat, și o vei pune între cortul mărturiei și între altariu. Și vei turna într'insa apă, și-și vor spăla Aron și fiul lui dintr'insa mâinile și picioarele cu apă. Când vor intra în cortul mărturiei, se vor spăla cu apă și nu vor muri, sau când vor intra la altariu, să servescă și să aducă arderi de tot Domnului. Când vor intra în cortul mărturiei, se vor spăla cu apă, ca să nu moră. Și va fi lor lege vecinică, lui și seminției lui după dñsul.“ Érá la 38, 8 cetim: „Și a făcut spălătoare de aramă și temelul ei de aramă din oglinzile muierilor, celor ce au postit la ușile cortului mărturiei.“ În templul lui Solomon lighianul acesta de aramă pentru mărimea lui se numia Marea de aramă. El avea dinmetru de 10 coți (mai bine de 5 m) și înălțime de 5 coți, și grosimea lespedii lui celei de aramă era de o palmă. El era așezat pe 12 bol de aramă.

Basilicele cele vechi ale creștinilor imitaseră în privința acésta templul din Ierusalim. Însă-și biserica, casa jertfei și a tainelor, era locul de adunare a comunității sfinților: cei ce intrau într'insa, aveau, să-și uite de cele pămîntesci, să lapede de pe sine necurătenia și colbul lumii, mai înainte de ce s'ar apropia la tainele credinței. ¹⁾ Numai cei inițiați, numai clericii și botezații cei credincioși aveau voe, să între în naea proprie a bisericii. Catichumenii, penitenții și escomunicații aveau deci lipsă de un loc, în care să petrecă pe vremea cultului dumnezeesc, fără ca să-i molesteze păgânii și profanii. De aceea basilicele aveau lipsă de un atriu înainte năii. Eusebiu îl numește *αἴθριον*, érá alții *αὐλή* ori *μυσταίον*. Inițiaților locul acesta încă le servia spre reculegere sufletescă, și aci își spălau trupurile gândindu-se la lipsa curățirii interne. ²⁾ În mijlocul atriului era adecă o fântână (*φιάλη*, Cantharus), și la fântâna acésta își spălau credincioșii fața, mâinile și picioarele, mai înainte de ce ar fi intrat în naea bisericii.

Mai târziu usul acesta în biserica răsăritenă a încetat de tot, érá în cea apusană s'a restrîns la aceea, că în lăuntru bisericii aprópe de ușa ei este un vas cu apă binecuvîntată, cu care se stropesc credincioșii inși-și, când intră în biserică. S'a păstrat înse usul, ca preotul să-și spele mâinile, mai înainte de ce se apucă de pregătirile nemijlocite pentru celebrarea s. liturgii. Nu suferă îndoelă, că spălarea acésta liturgică are, să se reducă nu numai la motive firesci de ale necesității și buneii cuvințe, ci mai ales la motive mai înalte. La spălarea acésta a mânilor se are în vedere în tot de una în rîndul cel dintăii însemnarea ei cea simbolică. Sensul mistic al acestei spălări rituale a mânilor nu e greu de aflat. Mâna a trecut în tot de una de organul cel mai de frunte, de membrul acela eminent, în care se concentrează puterea și activitatea omului și de aceea se representează óre cum omul întreg. De aceea scrie s. Toma: „Spălarea mânilor e de ajuns spre a însemna curățirea perfectă; căci fiind mâna organul organelor, toate lucrările se ascriu mânilor.“ ³⁾ Spălarea esternă a mânilor simbolizează deci curățirea și curățenia internă a omului întreg de totă spurcăciunea sufletului și trupului. Deja Constituțiunile apostolesei privesc spălarea mânilor în sfânta liturgie de „simbol al curățeniei sufletelor dedicate lui Dumnezeu“. ⁴⁾ S. Ciril

din Ierusalim zice, că spălarea mânilor „arată curățenia și firea fără de scăderi a lucrărilor noastre“. ¹⁾ Înse „cine se poate lauda, că are inimă curată? Sau cine va cuteza a zice, că este curat de păcate?“ (Pild. 20, 9.) Căci nu se va îndrepta înaintea lui Dumnezeu tot cel viu (ps. 142, 2). Și totuși preotul ar avea, să fie sfînt și neîntinat, curat și fără de scăderi, fără de pată a trupului și a sufletului atuncia, când se înfățișează la altariu spre a sevărși sfînta jertfă. Și cu cât se trezesc într'insul mai tare convicția nevredniciei lui, cu atât mai tare trebuie, să-și crească și dorul de o curățenie tot mai mare. Spre a-și exprima deci convicția nevredniciei sale și dorul său de curățenie își spală mâinile.

Făcându-o acésta preotul recităză cuvintele psalmului 25, 6—12: „Spăla-voi întru cei nevinovați mâinile mele, și voi încunjura altariul tău, Dómnne. Ca să aud glasul laudei tale, să povestesc toate minunile tale. Dómnne, iubit am bună cuvința casei tale, și locul locașului măririi tale. Să nu perđi cu cei necredincioși sufletul meu, și cu bărbații sângiurilor viața mea. Întru ale cărora mâni sînt fărădelegile; drépta lor s'a umplut de daruri. Érá eu întru neréutatea mea am umblat, răscumpără-mă, Dómnne, și mă miluesce. Picioarul meu a stătut întru dreptate, întru adunări bine te voi cuvînta, Dómnne.“

„Spăla-voi întru cei nevinovați mâinile mele,“ — cum poate preotul să se róge ast fel? Nu trăește el óre în mijlocul lumii, unde pe lângă slăbiciune, negrije de cele sfînte și alipire de cele lumesci pete mai mari ori mai mici fórte ușor turbură curățenia sufletului? Așa e întru adevăr, și preotul cel bun o simțese și acésta; și dar el își dá cu o cale zilnic silința de a omori întru sine iubirea lumii, iubirea sensualității și iubirea de sine, de a-și spăla din ce în ce tot mai curat sufletul în isvorul prețiosului sînge al lui Isus și în rîul lacrimilor de pocăință. De aceea poate el să zică, că își spală mâinile în nevinovăție și așa va pași apoi la altariu cu mâni curate. Da, curate au să fie mâinile acelea, cari are, să le ridice la Dumnezeu rugându-i-se și închinându-i-se. Curate au, să fie mâinile acelea, cari au, să atingă, să jertfescă și să împărtășcă Mielul de jertfă cel nepétat și preasfînt.

La altariu petrece preotul, pentru ca să audă, să asculte cântările de mulțămînt și de laudă, cari răsună din gurile credincioșilor, — și pentru ca și el să se însoțescă corului de iubitanți și să vestescă toate căile și lucrurile cele minunate ale puterii și iubirii dumnezeesci.

Mai pe sus de toate iubesc el podoba și strălucirea casei lui Dumnezeu. Inima lui se alipește de locul, în care Domnul locuesce în gloria sa eucharistică. Rîvna casei Domnului îl mîncă pe el; el o împodobesc în chip cât se poate de cuvințios și artistic, fiind că Împératul măririi nu a găsit de jignitoriū maiestății sale a petrece așa de tăcut și ascuns în apropierea noastră și în mijlocul nostru. Locul, în care Mântuitorul și-a înălțat scaunul darului, e în lumea asta pustie locul cel mai plăcut al preotului; acolo scapă el de vâietările și toiu lumii, pentru ca să găsească mîngăiere, pace și recreare pe sama sufletului său. La picioarele altariului îi isvorește limpede isvorul de bucurii curate; acolo petrece el órele sale cele mai fericite, de acolo dobîndesc el darurile cele mai prețioase.

Grijea lui e, să petrecă nevinovat și cu frica lui Dumnezeu; el cercă și cultivă conversarea internă și confidențială cu Domnul „întru ascunsul cortului său“; el nu comunică cu lumea cea înstrăinată de Dumnezeu și se feresce de căile ei; de aceea poate, să se róge cu încredere lui Dumnezeu, ca să-și păzescă sufletul și viața de perirea, carea ajunge pe toți cei necredincioși, pe toți cei fărădelege și înstrăinați de Dumnezeu, cari cu viclenie și cu forță sevărșesc tot felul de fărădelegi și calcă în picioare dreptul și libertatea.

Nepétat și fără de réutate se silește a trăi, și de aceea și speréază, că va avea parte de răscumpărare și milă de la Domnul.

¹⁾ Eus. H. E. X, 16; Paulin. Nol. ep. 32, 15.

²⁾ Eus. l. c.

³⁾ S. th. 3, q. 83, a. 5 ad 1.

⁴⁾ L. VIII. c. 11.

¹⁾ Catech. mystag. V. n. 2.

Încrederea în Dumnezeu împărtășește încredere în învingere. Sigur despre aceea, că Domnul îl va auzi, esclamă preotul din inimă plină de mulțumită: „Piciorul meu a stătut întru dreptate, eu scăpat de prăpastia primejdiilor și suferințelor staț pe loc tare și neted ori înaintez către Dumnezeu pe calea darurilor și

virtuților, pe calea, ce duce de-a dreptul la Dumnezeu.“ Dar acesta e un dar de la Domnul, și de aceea promite preotul, că în societatea celor cuvioși și cu frica lui Dumnezeu va binecuvînta bunătatea lui Dumnezeu în toate zilele vieții sale.

Ben Hur

sau

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

„Frumosă Egiptenă,” replică neguțătorul, plecându-și capul cu curtenie solemnă, „tatăl tău e un om bun, carele nu s'ar simți vătămă, dacă ar auzi, cum îți zic, că înțelepciunea lui cea persescă e partea cea mai mică a științei lui.”

Iras zimbă ușurel.

„Pentru ca să grăesc asemenea ție ca un filosof, — partea mai mică presupune în tot de una alta mai mare. Dai îmi voie, să întreb, ce este aceea, ce o ții de partea mai mare a rarelor însușiri, cari le ascrii tatălui meu?”

Simonide se întorse spre ea cu ore care severitate.

„Adevărata înțelepciune se îndreaptă în tot de una spre Dumnezeu. Înțelepciunea cea mai adevărată e cunoșterea lui Dumnezeu, și între cunoștințele mele nimenea nu poșede cunoșterea acesta în măsură mai mare în vorbă și în faptă, de cum o poșede bunul Valtasar.”

Și void, să sfârșescă conversarea, puse paharul la gură și beu.

Egiptena se întorse în cât va indispusă către Estira.

„Un bărbat, care dispune preste milioane și are pe mare o întregă flotă, nu poate, să judece, în ce află plăcere nise simple femei, pe cum stntem noi. Să-i lăsăm singur. Colo lângă zid putem, să povestim amîndouă.”

Ele merșeră la balustradă și se opriră la locul acela, unde cu ani mai înainte desfăcuse Ben Hur cărămida aceea, carea nimerise în cap pe Grat.

„Fost ai vre o dată în Roma?” începu Iras, jucându-se cu un brățar, care se desfăcuse.

„Ba!” răspuse Estira cam rezervată.

„Nici o dată nu te-ai dorit acolo?”

„Nu!”

„O, cât de restrîns ți-a fost cercul de viață!”

Oftarea, cu care însoți Egiptena cuvintele acestea, nu ar fi putut, să cuprindă mai multă compătimire, dacă ar fi fost vorbă chiar despre ea însăși. Dară în cealaltă clipă deja rîse, de se putea auzi de jos de pe stradă.

„O, tu mică naivitate!” zise ea. „Puif cel mic de pasere din urechea statuei colo a fară în pustia Memfisului au chiar atîta asperință cât și tine!”

Er apoi bîgînd de samă turburarea Estirei își schimbă chipul de a grăi și zise în ton intim: „Nu ai, să țieai cuvintele mele în nume de rău. Nu. Ele au fost numai o glumă. Voi, să sărut durerea de pe fața ta și să-ți împărtășesc, ceea ce altuia nu ai încredințată nimînnia.”

Erăși rîse și prin acesta își mască foarte bine privirea cercetătoare, carea o aruncă sotei sale. Apoi zise:

„Împăratul vine!”

Estira privi la ea cu surprindere nevinovată.

„Nazarinenu,” continuă Iras, „despre care părinții nostri au vorbit de atîtea ori, căruia Ben Hur i-a servit atîta vreme, pentru care a suferit atîta oboselă, — glasul ei se adânci cu câte va tonuri, — „Nazarinenu mîne va fi aici, și Ben Hur încă în sara acesta.”

Estira se sili, să-și păzescă liniștea, înse în zădar. Ea își plecă privirea, și o roșetă trădătoare îi cuprinse fața și fruntea. Ea nu băgă de samă zimbirea triumfătoare, carea sbură ca un fulger preste fața Egiptenei.

„Etă aci e promisiunea lui!”

Ea scose din brîu un volum și zise:

„Bucură te dimpreună cu mine, prietina mea! El în astă sară va fi aici! Lângă Tibru e o casă, o proprietate vrednică de un împărat; acesta mi-a promis-o mie; și a fi într'insa stăpână insamnă —“

Sgomot de pași, cari veniau repede de-a lungul stradei, îi rupse vorba. Ea se plecă preste balustradă, ca să vadă. Apoi se retrase și zise: „Lăudată să fie Isis! El este, — însuși Ben Hur! Că el a trebuit, să sosescă, tocmăi când mă gândiam cu atîta dor la el! Dacă acesta nu e un semn bun, atunci nici zeii nu mai sînt! Îmbrățișeză mă, — sărută mă, Estiro!”

Israilitena își redică privirea. Obrajii îi ardeau, ochii îi străluciau mai cu mînie de cum îi era firea. Blandeța ei a fost vătămă în chip grosolan. Nu era de ajuns, că la bărbatul, pe care-l iubia, putea, să se gîndescă numai ca în visuri fugare, ci o rivală lăndărosă a trebuit, să-și împărtășescă în chip confidențial succesele sale mai bune și promisiunile acelea strălucite, cari i-s'au făcut. Despre ea, despre fata sclavului, nu s'a făcut nici cea mai mică amintire. Ceealaltă putea, să-și arete epistola lui și cu privire la cuprinsul ei o lăsă pradă tuturor supunerilor posibile. Ea întrebă deci:

„Dară iubesci îl tu întru adevăr pe el, ori dora iubesci Roma?”

Egiptena făcu un paș în dărept, er apoi își plecă sumetul cap chiar lângă Estira și zise:

„Ce e el pe sama ta, fiică a lui Simonide?”

Estira voi, să răspundă iritată: „El e stăpînul meu!” Înse un gînd ardătoriu ca fulgerul îi tăia vorba. Ea se ofli, tremurăr, se reculese din nou și răspuse: „El e prietinu tatălui meu!”

Grăul nu voi, să-și servescă, pentru ca ea să mărturisescă sclăvia sa.

Iras rîse, dară mai nădușit ca mai înainte.

„Alt ceva nimie?” întrebă ea. „Întru adevăr, ție-ți sărutările, — ție-ți-le. Acuma mă așteptă altele, cu mult mai bune, și, — ea porni privind preste umăr la Estira, — „mă duc, să mi-le țieau. Pace ție!”

Estira o vedu, cum se pogori, er apoi își ascunse fața în mîni, și o năpădiră lacrimile. Ele curgeau printre degetele ei, —

erau lacrimi de ale rușinii și de ale patimii chinuite. Și pentru ca să-și mai mărescă erumperea acesta a durerii, carea era atît de neobișnuită firii ei, îi veniră în minte cu forță mistuitoare și cu înțeles nou cuvintele tătăne-său: „Iubirea ta pote, că nu ar fi prădată în zădar, dacă ai fi ținut tot, ce am avut, pe cum mi-a stat în putință.”

Stelele răsăriseră și luciau limpedi de-asupra cetății și a munților dimprejur, mai înainte de ce Estira s'ar fi recules, cât să se întorcă în filigorie și să-și cuprindă locul obișnuit lângă tatăl său, pentru ca întru umilință să-și împlinescă dorințele. Spre ast fel de serviț păreau a-i fi menite tineretele ei, ba chiar viața ei întregă. Și mărturisind adevărul, ea acuma, după ce-î trecuse chinul, se întorse cu bucurie la datorința acesta a sa.

II.

Istoria lui Ben Hur.

Cam la o oră după întimplarea de pe coperiș se duseră Valtasar și Simonide, acesta însoțit de Estira, în sala cea mare a palatului. În vreme ce povestiră acolo, se infățișă și Ben Hur cu Iras. Tinerul mergînd înaintea însoțitorii sale pași mai întâiu la Valtasar, îl salută și primi resalutarea lui; apoi se întorse către Simonide, dară se oprî, când vedu pe Estira.

Nu se întimplă a dese ori, ca în inima noastră în același timp să încapă mai multe de o singură patimă atotputernică. Pe lângă focul ei cele alalte întru adevăr pot, să dăinuiescă, dară numai cu flacăra mai slabă. Așa s'a întimplat și lui Ben Hur. Campeniri de posibilități, resignarea față cu sperări și visări, înfrînte, cari isvoriau din starea patriei lui, înfrînte încă și mai puternice, — bună oră ale fetei egiptene, — îl făcuseră întru adevăr ambițios; și când a cedat o dată acestei patimi și i-a permis, să se facă povățuitoare și mai pe urmă stăpână poruncitoare, atunci pe nesimțite slăbiră hotărîrile și impresiile zilelor trecute și încetul se perdură aprôpe cu desevărsire din amintirea lui. Așa de ușor se întimplă omului, să dea uitării tineretele sale; în cazul lui a fost lucru foarte firesc, că suferințele proprii și taina, carea învelia cu întunerec sôrtea familiei lui, mișcău din ce în ce tot mai puțin sufletul lui, cel puțin când el privia la sperarea, că acum se apropie din ce în ce tot mai tare de ținta aceea, carea cuprindea toate visurile lui. Nu avem deci, să-l judecăm așa de aspru.

El trăsări, când vedu pe Estira, carea acum se desvoltase așa de frumos întru femeie. În vreme ce sta și privia la ea, un glas din lăuntru lui îi reamintia jurințe frante și datorințe neîmplinite.

O clipă a fost surprins, dar apoi se recules, a pașit spre Estira și a zis: „Pace ție, frumosă Estiră! Și pe tine, Simonide,” și în clipa acesta își îndreptă privirea la neguțătorul, „pe tine să te binecuvînte Domnul, deja și numai pentru că celui lipsit de tată i-ai fost un tată bun.”

Estira îi ascultă cuvintele cu privirea plecată. Simonide răspuse: „Repețesc bine-

ventarea lui Valtasar, fiule al lui Hur, — bine ai sosit în casa părinților tăi. Șești și ne povestesc despre activitatea ta și despre minunatul Nazarinean, cine și ce e. Șești, te rog, aci între noi, pentru ca să putem auzi amândoi."

Estira aduse de grab un scaun și-l puse înaintea lui.

"Mulțămesc!" zise el cu curtenie.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut: „Convorbiri literare“ Nro 5 cu următorul sumar: C. Cornescu, Primul meu câne de vânătoare. — I. S. Floru, Statistica română. — N. Volenti, Er plângi? (Poesie.) — Mihail Teliman, Mărtea lui Dule. — Ioan Măiorescu, Scrisori din anii 1848—58. — Nicolae Basilescu, Problemele Psihologiei de C. R. Motru. — Tutoveanu, De-a pururi să te caut. Viață. (Poesii.) — Teohari Antonescu, Epopea lui Iadubar. — Michail Dragomirescu, Replie. — St. Tuțescu, Șarpele (baladă populară). — Miron, Strigături de dragoste. — Revista publicațiilor. Posta redacției.

A apărut: No. 35 al splendidei reviste pentru Familie „Foaie pentru toți“ cu sumar bogat.

Recomandăm călduros această revistă tuturor familiilor, cari doresc a ceti lucruri morale și folositoare.

Un număr de probă gratis se trimite ori cui va bine voi a se adresa la administrație în Bucuresci str. Rotarilor No. 17.

A apărut:

Cuvintări bisericesci de Massillon, episcop de Clermont și membru al Academiei franceze. Din originalul francez traduse prin Ioan Genț, paroh gr. cat. în Haiu etc. Tom. I. Acest op e tipărit cu permisiunea Preavenatului Ordinariat diecesan gr. cat. de Oradea mare. Opul e dedicat Escelenței Sale P. S. D. Michail Pavel, episcopul de Oradea mare. În fruntea opului, care se estinde pe 411 pag. 8°, mare se află portretul auctoriului. Ce privește cuprinsul opului, el conține: 1. Prefața traducătorului, în care espune motivul, ce l-a îndemnat la traducerea marelui orator francez, și promite a eda și tomul II. din Massillon, apoi va continua cu Bossuet. 2. Notițe despre Massillon, care snt estrase din apretăriile și notițele apărute

în fruntea diverselor edițiuni ale operelor lui Massillon. 3. 17 Cuvintări, arătându-se timpul, când ar fi potrivite, să se țină după anul nostru bisericesc. Traducătorul s'a silit a reda fidel originalul francez, de aici provine, că limba e cam greoie, dară totuși destul de clară. Valoarea internă o garantează în de ajuns numele nemuritoriului auctor al cuvintărilor. Dl traducător a făcut literaturii noastre bisericesci un serviciu neprețuit prin lucrarea sa. Îi dorim succes și sprigin în continuarea folositoare lucrării. Hârtia e fină, tipariul elegant, așa cât prețul de 2 fl. 50 cr. sau 6 lei 50 bani se pôte zice moderat. Opul se pôte procura de la traducător în Haiu (Hájó, p. u. Pecze-Szöllös, via Nagy-Várad), érá pentru România e deposit general la librăria Socec & Comp. în Bucuresci.

A apărut:

„Viața Sfinților“ de Tit Bud, un volum 8° mare de 416 pag. hârtie fină, tipariu cam slab. Cuprinde notițe din viața sfinților bisericii grecesci după ordinea cronologică a anului bisericesc. La sfârșit are cuprins cronologic și alfabetic, elencul Pontificilor de la s. Petru până în presinte și altul al „Împăraților romani din celea zece secle dintăiu“. Costă 6 corone.

„Filotea sau introducerea la viața pie de s. Francisc de Sales, tradusă de Damian Elia Domșa“ e titlul unui volum foarte prețios și foarte elegant, apărut zilele trecute în tipografia W. Krafft din Sibiu. Nisnița de a publica în românește cele mai de căpetenie cărți de pietate de ale bisericii catolice nu pôte de cât să umplă de bucurie pe fie care credincios. Cărți ca „Pregătire la mărte“ de s. Alfons, ori ca „Imitațiunea lui Christos“ de Toma a Kempis, și „Cartea durerii“ de Bougand, apoi ca „Filotea“ n'ar trebui să le bată praful prin librării, ei să fie răspândite în masele poporului, căci învățăturile, pe cari cetitorul le scôte din ele, snt foarte folositoare. Special vorbind de Filotea, ea a ajuns, să fie tradusă în toate limbile și încă în nenumărate edițiuni. Traducerea românească făcută de părintele ieromonach D. E. Domșa prin eleganța tehnică, în ce privește hârtia fină, tiparul curat cu cadre roși și formatul manual, a ajuns, să se ridice la eleganța edițiunilor franceze.

Ce se ține de cuprins, ea are instrucțiuni pentru pietate, adresate unei femei cu numele Filotea de cătră s. Francisc. Instruc-

țiunile acestea se pun în praxă de surorile Salesiane, cari snt constituite în ord călugăresc.

Materia tractată se împarte în cinci părți: Partea întâie cuprinde instrucțiuni spre a îmbrățișa viața pie, a doua tractează despre sacrame și rugăciuni, a treia despre virtuți, a patra despre lupta în contra ispitelor, și a cincia despre întărirea sufletului în viața pie. Învțăturile acestea se predă fie prin simple instrucțiuni, fie prin considerațiuni. Partea a treia special cuprinde capitole frumose despre felurile speci de amicetă, despre paciință, umilință, blândetă, onestitate și altele.

Recomandăm cu totă căldura cetitorilor nostri această carte foarte prețioasă. Prețul: 1 fl. 50 cr.

Cestiuni

din

dreptul și istoria bisericii românești unite, studiū apologetic din incidentul invectiveilor „Gazetei Transilvaniei“ și a dlui Nicolaū Densușan asupra Mitropolitului Vancea și a bisericii unite. Partea I. 272 pag. 8°. Prețul 70 cr. — Partea a II-a 400 pag. 8°. Prețul 1 fl. Ambele părți expedate franco 1 fl. 85 cr.

Editor și redactor răspundător:

Dr Victor Szmigelski.

Nro 127—1898.

(21) 1—8

Edict.

După ce Grindean Maria greco-cat. din Vaidsig de 7 ani și-a părăsit pe legiuitul său bărbat Macra Ioachim greco-catolic din Sânmărtinul sărat, și nu se scie ubicatiunea aceleia, se citază prin acesta, ca în termin de un an și o zi să se prezenteze înaintea subscrisului For matrimonial, căci alt cum procesul divorțial urzit în contră-I de cătră numitul său bărbat se va pertracta și decide și în absența respectivei muieri.

De la presidiul Forului matrimonial greco-catolic de I instanță al districtului protopopesc al Murș-Ujorei.

Murș-Ujóra 13 Iuniu 1898.

Dr Sebastian Radu
protopop.

„ARIEȘANA“

Institut de credit și economii, societate pe acții,

înființată de 11 ani,

în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyos-Torda)

1. Primesce depunerii spre fructificare, atât de la particulari, cât și de la corporațiuni cu 6%, dacă banii depuși nu se scot în timp de un an, sau în timp și mai îndelungat, solvind în cazul acesta institutul și darea erarială după depunerii. Pentru depunerile făcute în timp mai scurt sau nedeterminat încă se dau 6%, dar darea erarială are, să o solvécă deponentul.

Depunerii până la suma de 100 fl. se pot ridica ori când. Sume mai mari snt de a se insinua spre abdicere prealabil și anumit sume de la 100 până la 500 fl. cu 15 zile, de la 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și de la 1000 până la 2000 fl. cu 45 zile înainte. Permițând starea cassei, depunerile se răsplătesc în dată și fără abdicere. Depunerii și ridicării se pot face și prin postă și se resolvă cu reintorcerea ei.

2. Acordă credit pe lângă cambii și obligațiuni cu caventi.

3. Dă împrumuturi pe lângă siguranță ipototecară și pe efecte.

4. Acordă credite fixe pe lângă intabulare pe realități și case.

5. Și cumpără spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas de lipsă le pôte lombarda.

Turda în 21 Aprilie 1898.

În numele direcțiunii:

Iuliū Bardosy, președinte.

Ioan Mesaroș, v.-președinte.

(22) 1—10